

بررسی نقش شرکت زنان باردار در کلاس‌های آمادگی زایمان در انتخاب نوع زایمان در بیمارستان‌های زنجان

جعفر قهرمانی*^۱، مژگان ولیزاده بهروز^۲

تاریخ دریافت ۱۳۹۵/۰۲/۲۴ تاریخ پذیرش ۱۳۹۵/۰۵/۲۲

چکیده

پیش‌زمینه و هدف: میزان سزارین در سال‌های اخیر افزایش چشمگیری داشته است. به علت عوارض زیاد بعد از عمل، دوره نقاهت طولانی و هزینه بالای زایمان به طریق جراحی و سایر عوارض، زایمان طبیعی به‌عنوان روش ترجیحی توصیه شده است. با توجه به افزایش زایمان به طریقه سزارین و سهولت پذیرش آن از سوی عامه مردم به نظر می‌رسد که نگرش زنان باردار و کارکنان بهداشتی نسبت به انتخاب نوع زایمان مؤثر است. هدف اصلی این پژوهش بررسی نقش کلاس‌های آمادگی زایمان در انتخاب نوع زایمان می‌باشد.

مواد و روش کار: این پژوهش از نظر هدف کاربردی و از نظر اجرا از نوع نیمه تجربی با دو گروه آزمایش و کنترل است. جامعه آماری این پژوهش شامل ۸۰ نفر از زنان باردار که به بیمارستان زنجان مراجعه کردند از این تعداد ۴۰ نفر به‌عنوان گروه آزمایش و ۴۰ نفر به‌عنوان گروه گواه انتخاب شدند. برای گروه آزمایش ۸ جلسه آموزشی اجرا و سپس از طریق اجرای پرسشنامه محقق ساخته نسبت به جمع‌آوری داده‌ها درباره اثربخش بودن آموزش اقدام گردید. روایی پرسشنامه با نظر متخصصان امر تأیید و پایایی آن با استفاده از آلفای کرونباخ معادل ۰/۷ مورد تأیید قرار گرفت. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی و استنباطی (خی دو) با استفاده از نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۱ استفاده گردید.

یافته‌ها: بر اساس اطلاعات به‌دست آمده ملاحظه می‌گردد که از بین شرکت‌کنندگان در کلاس‌های آموزش خانواده ۸ نفر (۲۰ درصد) زایمان به روش سزارین داشته و ۳۲ نفر (۸۰ درصد) نیز به روش طبیعی زایمان انجام داده‌اند. در مقام مقایسه از بین مادرانی که در کلاس‌های آموزش خانواده شرکت نکرده‌اند، ۲۵ نفر (۶۲/۵ درصد) به روش سزارین و ۱۵ نفر (۳۷/۵ درصد) نیز به روش طبیعی زایمان کرده‌اند. همچنین طبق اطلاعات بدست آمده و آزمون χ^2 ملاحظه می‌گردد سطح معنی‌داری آزمون $p = ۰/۰۰۰$ و زیر $۰/۰۵$ می‌باشد؛ بنابراین بین شرکت در کلاس‌های آموزش خانواده و ترغیب به زایمان طبیعی رابطه وجود دارد. **نتیجه‌گیری:** نتایج این مطالعه نشان داد که آموزش و شرکت در کلاس‌های آموزشی خانواده (کلاس‌های آمادگی برای زایمان) بر نوع انتخاب زایمان از سوی مادران باردار تأثیر داشته است.

کلیدواژه‌ها: زنان باردار، کلاس‌های آمادگی زایمان، انتخاب نوع زایمان

مجله دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه، دوره چهاردهم، شماره هفتم، پی‌درپی ۸۴، مهر ۱۳۹۵، ص ۶۶۴-۶۵۸

آدرس مکاتبه: مرند، دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرند، گروه علوم تربیتی، تلفن: ۰۹۱۴۳۹۱۱۵۶۰

Email: jafarman21@yahoo.com

مقدمه

کم عارضه و کم‌خطر، کم‌هزینه و با مدت اقامت کوتاه در زمان بستری، در مادران باردار مراجعه‌کننده باشد. زایمان یکی از موهبت‌های الهی برای تولید نسل بشر بر روی زمین بوده و از بدو تولد آدم تاکنون همواره ادامه داشته است. اما با پیشرفت علم و فناوری طی دهه‌های اخیر بشر به راه‌هایی دست یافت که با کمک عمل جراحی در مواردی که جان مادر یا جنین در خطر بود به کمک آن‌ها شتافت. گرچه زمانی سزارین یکی از

با توجه به قداست تولد و زایمان در راستای افزایش نسل بشر و مطالعات انجام شده در زمینه عوامل مختلف مؤثر بر انتخاب نوع روش زایمان در برابر افزایش بی‌رویه آمار عمل سزارین در کشور ما در انتخاب زایمان طبیعی به‌عنوان یک روش خدادادی و با فرایندی طبیعی و بدون نیاز به مداخله، شاید بتواند حرکتی در مسیر تولدی

^۱ استادیار گروه علوم تربیتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرند (نویسنده مسئول)

^۲ کارشناس ارشد مدیریت آموزشی

پیروزی‌های بزرگ انسان محسوب می‌شد و تاکنون جان مادران و نوزادان بی‌شماری را نجات داده اما میزان آن در دهه‌های اخیر به شکل نگران‌کننده‌ای افزایش یافته است به نحوی که انستیتو بهداشت ملی آمریکا اقدام به تشکیل مجمعی جهت چاره‌جویی و یافتن راه‌حل‌های مناسب برای کاهش روند رشد عمل جراحی سزارین نمود (۱). اما کشورهای در حال توسعه از جمله کشور ما در مرحله افزایش میزان عمل سزارین و ملاحظات پزشکی غیر ضروری قرار دادند (۲). با توجه به روند صعودی میزان عمل سزارین، ملاحظات غیر ضروری پزشکی نقش بسزایی بر این امر داشته لذا دیدگاه متخصصین زنان و کنترل آن‌ها به تشخیص‌های دقیق‌تر و نیز کنترل بر بستری‌های زود هنگام در کاهش سزارین مؤثر بوده و تلاش بر ایجاد تحول فرهنگی در تمام اقشار جامعه خصوصاً بین پزشکان در ترویج بیشتر زایمان طبیعی ضروری به نظر می‌رسد (۳). یکی از دلایل افزایش آمار سزارین، عدم آگاهی مادران در نوع انتخاب زایمان است. مطالعات نشان می‌دهد که آموزش در دوران بارداری در کاهش انتخاب سزارین مؤثر بوده و انتظار می‌رود ایجاد امکانات لازم و ترویج روش‌های مختلف زایمان کم درد و آموزش کارکنان زایشگاه برای انجام زایمان طبیعی مؤثر باشد (۴). بالا بودن گرایش و تمایل زنان به انجام روش سزارین یکی از علل اساسی افزایش آمار سزارین می‌باشد لذا در مطالعه انجام شده علل انتخاب سزارین ترس از دردهای زایمانی، توصیه پزشک و تجربه سزارین قبلی بوده که به منظور تغییر در نگرش و افزایش آگاهی زنان ضرورت استفاده از روش‌های زایمان بی‌درد توصیه می‌گردد (۵). رضایت بیمار در مورد تجربه زایمان به میزان زیادی به دخالت بیمار در تصمیم‌گیری در مورد نوع زایمان بستگی دارد و از آنجایی که حالات روحی هر فرد می‌تواند فیزیولوژی بدن وی را تحت تأثیر قرار دهد، نگرش مثبت مراقبین بهداشتی در امر مشاوره دوران بارداری جهت انتخاب نوع زایمان حائز اهمیت است (۶). تحقیقات انجام شده در ایران و سایر کشورهای جهان نشان می‌دهد که آموزش تأثیری مثبت و معنی‌دار بر آگاهی مادران باردار داشته و علاقه‌مندی آنان را به زایمان طبیعی افزایش داده است. از جمله تحقیقات باقری و همکاران، بانی و همکاران، عابدیان و همکاران، توفیقی، محمد پور اصل، رحیمی، نوری زاده، شریفی، پورحیدری، فرامرزی، گلبرگ و هابر، هیلدیکسون، هاپکین و بینسو در سال‌های متعدد مؤید این مسئله می‌باشد. لذا مطالعه حاضر باهدف بررسی نقش آموزش‌های خانواده (کلاس‌های آمادگی برای زایمان) بر نوع انتخاب آن در بیمارستان امام حسین زنجان در سال ۹۲-۹۱ باهدف ارتقاء آگاهی و نگرش مادران باردار انجام شد.

مواد و روش کار

این تحقیق از نظر هدف کاربردی است. چون نتایج حاصل از آن می‌تواند مورد استفاده بیمارستان‌های منطقه زنجان قرار گیرد و از نظر ماهیت روش یک پژوهش پیمایشی و از نظر روش اجرا نیمه تجربی می‌باشد چون با تعیین گروه آزمایشی و گروه کنترل انجام گرفته است. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل تمامی مادران باردار مراجعه‌کننده به درمانگاه تخصصی زنان- زایمان و کلینیک بارداری بیمارستان امام حسین و بیمارستان آیت اله موسوی زنجان می‌باشد که از جامعه نامحدود که ۸۰ نفر به‌طور غیر تصادفی در دسترس از مراجعین به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شدند.

در این پژوهش ۸۰ نفر به‌عنوان نمونه آماری با روش تصادفی ساده به ۲ گروه ۴۰ نفره مساوی تقسیم شده‌اند که یک گروه به‌عنوان گروه آزمایشی (تحت آموزش‌های خانواده قرار گرفتند) و یک گروه به‌عنوان گروه کنترل بدون مداخله و آموزش در انتخاب نوع زایمان خود حضور یافتند. با توجه به انتخاب گروه آزمایشی به‌عنوان گروه مداخله با روش برگزاری جلسات آموزشی خانواده (در مدت ۸ جلسه)، بنابراین با استفاده از روش پس‌آزمون و پیش‌آزمون در گروه کنترل و آزمایش قبل و بعد از آموزش، با استفاده از پرسشنامه‌ی محقق ساخته جمع‌آوری اطلاعات، انجام شد. در این تحقیق جهت سنجش متغیرها از پرسشنامه محقق ساخته که به تأیید اساتید خصوصاً استاد محترم راهنما رسید با محوریت موضوعات مطروحه در جلسات آموزشی خانواده برای مادران باردار، طراحی شد که در مقیاس لیکرت با ۵ گزینه در ۲ محور مورد سنجش قرار گرفت. نمره‌گذاری سؤالات پرسشنامه از ۵ شروع و در ۱ خاتمه می‌یابد. روش دیگر جهت جمع‌آوری اطلاعات برگزاری کلاس‌های آموزشی خانواده بود که طی ۸ جلسه آموزش در ابعاد مختلف بارداری و زایمان به‌صورت تئوری و عملی مورد استفاده قرار گرفت. تجزیه و تحلیل داده با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS نسخه ۱۶ انجام شده است به‌طوری‌که برای توصیف صفات کیفی به محاسبه درصد و توزیع فراوانی و برای توصیف صفات کمی به محاسبه شاخص‌های مرکزی و پراکندگی با استفاده از آزمون‌های آماری خی دو پرداختیم و برای سنجش نرمال بودن توزیع داده‌ها از آزمون کولموگروف اسمیرنوف استفاده شده که سطح معنی‌داری متغیرها در بعضی از موارد از ۰/۰۵ به پایین هستند که نشانه نرمال نبودن توزیع داده‌ها می‌باشد و در بعضی از موارد از ۰/۰۵ بالا هستند. لذا از آزمون خی دو و تی تک نمونه‌ای برای بررسی فرضیه‌ها استفاده شده است.

یافته‌ها

طبق اطلاعات جدول (۱) ملاحظه می‌گردد که ۴۰ نفر (۵۰ درصد) از مادران در کلاس‌های آموزشی شرکت کرده و ۴۰ نفر (۵۰ درصد) نیز در کلاس‌های آموزشی شرکت نداشته‌اند.

جدول (۱): توزیع فراوانی شرکت مادران در کلاس‌های آموزشی

متغیر	گزینه‌ها	تعداد	درصد
شرکت مادران در کلاس‌های آموزشی	شرکت در کلاس‌های آموزشی	۴۰	۵۰
	عدم شرکت در کلاس‌های آموزشی	۴۰	۵۰
جمع کل		۸۰	۱۰۰

فرضیه اول: بین شرکت در کلاس‌های آموزش خانواده با نوع زایمان مادران باردار رابطه وجود دارد. بر اساس اطلاعات جدول (۲) ملاحظه می‌گردد که از بین شرکت‌کنندگان در کلاس‌های آموزش خانواده ۸ نفر (۲۰ درصد) زایمان به روش سزارین داشته و ۳۲ نفر (۸۰ درصد) نیز به روش طبیعی زایمان انجام داده‌اند. در مقام مقایسه از بین مادرانی که در کلاس‌های آموزش خانواده شرکت نکرده‌اند، ۲۵ نفر (۶۲/۵ درصد) زایمان به روش سزارین و ۱۵ نفر (۳۷/۵ درصد) نیز به روش طبیعی زایمان کرده‌اند. همچنین طبق اطلاعات جدول (۳) و آزمون X^2 ملاحظه می‌گردد سطح معنی‌داری آزمون $p = ۰/۰۰۰$ و زیر $۰/۰۵$ می‌باشد؛ بنابراین فرضیه تحقیق قبول می‌شود و بین شرکت در کلاس‌های آموزش خانواده و ترغیب به زایمان طبیعی رابطه وجود دارد که این رابطه $۰/۴۳ =$ و در سطح متوسط می‌باشد.

فرضیه دوم: شرکت در کلاس‌های آموزش خانواده بر کنترل میزان ترس و اضطراب مادران باردار در دوره بارداری و زایمان نقش دارد. مطابق آزمون (t-test) تک متغیره انجام شده و طبق اطلاعات جدول (۵) ملاحظه می‌گردد سطح معنی‌داری آزمون $p = ۰/۰۰۴$ و زیر $۰/۰۵$ و مقدار $t = ۲/۹۷$ می‌باشد، بنابراین فرض H_0 تائید و فرضیه تحقیق تائید می‌شود. همچنین مطابق اطلاعات جدول (۴)

جدول (۲): توزیع فراوانی حضور در کلاس‌های آموزشی و نوع زایمان مادران باردار

متغیر	گزینه‌ها	حضور در کلاس‌های آموزشی	
		شرکت	عدم شرکت
نوع زایمان	زایمان به روش سزارین	تعداد	۸
		درصد	۲۰
	زایمان به روش طبیعی	تعداد	۳۲
		درصد	۸۰
جمع کل		تعداد	۴۰
		درصد	۱۰۰

جدول (۳): آزمون X^2 رابطه بین حضور در کلاس‌های آموزشی و نوع زایمان مادران باردار

X^2	df	p	Cramer's V (شدت رابطه)
۱۴/۹	۱	۰/۰۰۰	۰/۴۳

ملاحظه می‌گردد که نمره میانگین نقش شرکت در کلاس‌های آموزشی بر کنترل میزان ترس و اضطراب مادران (۱۹/۲۵) بیشتر از نقش عدم شرکت در کلاس‌های آموزشی بر کنترل میزان ترس و اضطراب مادران (۱۷/۶۲) می‌باشد؛ یعنی شرکت در کلاس‌های آموزشی بر کنترل میزان ترس و اضطراب مادران باردار در دوره بارداری نقش داشته است.

فرضیه دوم: شرکت در کلاس‌های آموزش خانواده بر کنترل میزان ترس و اضطراب مادران باردار در دوره بارداری و زایمان نقش دارد. مطابق آزمون (t-test) تک متغیره انجام شده و طبق اطلاعات جدول (۵) ملاحظه می‌گردد سطح معنی‌داری آزمون $p = ۰/۰۰۴$ و زیر $۰/۰۵$ و مقدار $t = ۲/۹۷$ می‌باشد، بنابراین فرض H_0 تائید و فرضیه تحقیق تائید می‌شود. همچنین مطابق اطلاعات جدول (۴)

جدول (۴): نتایج آزمون تفاوت میانگین برای متغیر نقش شرکت در کلاس‌های آموزش خانواده بر کنترل میزان ترس و اضطراب مادران

باردار در دوره بارداری و زایمان				
متغیرها	متغیر	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد
نقش شرکت در کلاس‌های آموزش خانواده بر	شرکت	۴۰	۱۹/۲۵	۱/۹۹
کنترل میزان ترس و اضطراب مادران باردار	عدم شرکت	۴۰	۱۷/۶۲	۲/۸۱

جدول (۵): نتایج آزمون یکنواختی واریانس‌ها برای متغیر نقش شرکت در کلاس‌های آموزش خانواده بر کنترل میزان ترس و اضطراب

مادران باردار در دوره بارداری و زایمان						
متغیرها	متغیر	F	p	t	df	p
نقش شرکت در کلاس‌های آموزش خانواده بر	شرکت					
کنترل میزان ترس و اضطراب مادران باردار	عدم شرکت	۲/۵۲	۰/۱۱	۲/۹۷	۷۰/۲۹	۰/۰۰۴

بحث و نتیجه‌گیری

در رابطه با فرضیه اول شرکت در کلاس‌های آموزشی با نوع زایمان مادر باردار ارتباط دارد.

با توجه به نتایج به‌دست‌آمده می‌توان این‌گونه تحلیل داشت که: آشنایی با روند زایمان و انطباق آن با خلقت زن، انجام گفتگو و پرسش و پاسخ با کارشناسان حوزه سلامت مادران در کلاس‌های آموزش خانواده و کسب راه‌حل‌های مناسب، دیدن فیلم‌ها و تصاویر اتاق زایمان که منجر به غلبه بر ترس ناشی از ناگفته‌ها و نادیده‌ها می‌گردد و از سویی کسب اطلاع از مزایا و مضرات روش‌های زایمانی و نیز آگاهی از خطرات و علائم هشدار دوران بارداری و زایمان در امر پیشگیری از عوارض مادری و نوزادی و یادگیری روش‌های تن آرامی و فن‌های تنفسی مؤثر بر کنترل درد و ترس ناشی از زایمان طبیعی توانست تمایل آن‌ها را در انتخاب آگاهانه و صحیح زایمان، افزایش دهد.

نوری زاده و همکاران (۱۳۸۷) همسو با نتایج پژوهش انجام شده نقش کلاس‌های مشاوره‌ی دوره پره ناتال را با دادن آگاهی لازم و ارائه فیلم‌های آموزشی به زنان باردار و آشنایی آن‌ها با روش‌های تسکین درد و پاسخگویی به نیاز ناشی از درد و ترس زایمان طبیعی دارای اهمیت چشمگیری بوده و باید با آموزش و حمایت‌های روانی در تصمیم‌گیری مادران در انتخاب نوع زایمان کمک نمود (۷).

پور حیدری و همکاران (۱۳۸۶) استفاده از روش‌هایی چون برگزاری کلاس‌های آموزشی برای آگاه کردن مادران از روند یک زایمان طبیعی و سالم، تهیه مطالب آموزشی شامل فیلم، بروشور و کتابچه‌های آموزشی در خصوص فواید زایمان طبیعی و آگاه کردن

خانواده‌ها حمایت روانی و فیزیکی مادر و احترام به باورها و خواسته‌های او طی دردهای زایمان، ایجاد فضای فیزیکی مناسب و استفاده از روش‌های غیر دارویی زایمان بی‌درد در کنار تربیت مربیان ارشد مامایی در امر ارتقاء انگیزش مادران در انجام زایمان طبیعی را کمک‌کننده دانسته فلذا با تحقیق ما همسو می‌باشد (۸).

در فرضیه دوم مبنی بر تأثیر شرکت در کلاس‌های آموزشی خانواده بر کنترل میزان ترس و اضطراب مادران باردار در دوران بارداری و زایمان، نتایج به‌دست‌آمده از فرضیه فوق را می‌توان چنین تحلیل نمود:

همسو با نتیجه مطالعه انجام شده تحقیقات نشان می‌دهند که در شرایط تنش‌زا و بحرانی زایمان، پشتیبانی و حمایت مداوم مادر احساس امنیت و رضایت به او بخشیده و می‌تواند باعث کاهش تنش، ترس و اضطراب مادر شود (۹).

نتایج این پژوهش همسو با نظریه ریدینگ (۱۹۹۳) می‌باشد او معتقد است علل تمایل به سزارین تجربیات قبلی زایمان و بیشتر ترس از درد سخت زایمان و همچنین سلامت نوزاد است بیشترین ترس زنان شکم اول پارگی کانال زایمانی است (۱۰).

همچنین آبی‌تول و همکاران (۱۹۹۸) معتقدند که ۶۰ درصد زنان سزارین تمایل به انجام زایمان طبیعی را داشته‌اند که علت آن را ترس از جراحی و خطر برای خود و نوزاد می‌دانستند که البته ۴۰ درصد زنانی که سزارین را انتخاب نموده بودند ترس از درد طولانی و زیاد زایمان طبیعی را علت انتخاب خود می‌دانستند (۱۱). فرامرزی و همکاران (۱۳۷۸) معتقدند که علل گریز از زایمان طبیعی ترس از درد زایمان و پارگی کانال زایمان می‌باشد که این

روش اصلح و کاهش ترس از زایمان طبیعی و تنزل آمار رو به رشد سزارین انتخابی بسیار مؤثر خواهد بود.

نکات اخلاقی:

- حفظ اطلاعات مراجعه‌کنندگان و محرمانه بودن آنها
- عدم اصرار به مادران باردار علیرغم نیاز شدید به حضور آنها در جلسه
- روحیه بخشیدن به مادران باردار در موقع حضور در جلسه آموزش
- تشویق مادران به زایمان طبیعی علیرغم اصرار متخصصان زنان و زایمان به انجام سزارین
- احترام به فرهنگ حاکم بر خانواده‌ها

پیشنهادهای

- افزایش آگاهی مادران از زمان نوجوانی از طریق گنجاندن آموزش‌های مدون در نظام آموزشی کشور
- ایجاد و تقویت فرهنگ برگزاری کلاس‌های آموزش خانواده در مراکز بهداشتی برای زوج‌های جوان
- افزایش برنامه‌های آموزشی رسانه‌ای در حوزه سلامت مادران از سوی صداوسیما
- برگزاری دوره‌های آموزشی در مراکز بهداشتی و درمانی برای مادران باردار جهت تشویق به زایمان طبیعی

تشکر و قدردانی

با تشکر از ریاست محترم بیمارستان امام حسین (ع) زنجان و کسانی که در امر آموزش مادران باردار همکاری نمودند. این مقاله حاصل طرح تحقیقاتی پایان‌نامه ارشد دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مرند می‌باشد.

امر برنامه‌ریزی جدی جهت افزایش آگاهی و تغییر نگرش را می‌طلبد (۱۲).

لذا محتوای کلاس‌های آمادگی برای زایمان با محوریت آموزش فن‌های تنفسی مؤثر و تن آرامی با مکانیسم افزایش ترشح هورمون مسکن و غلبه بر ترشح هورمون استرس و هیجان و کمک به ترشح هورمون محرک زایمان برای سرعت دادن به سیر پیشرفت زایمان و نیز با مقاومت‌سازی سیستم اسکلتی - عضلانی از طریق انجام ورزش‌های اصولی دوران بارداری، آمادگی مادر را برای مواجهه با تجربه زایمان ارتقاء داده و ترس و اضطراب ناشی از درد و ابهامات او غلبه نموده و بدین ترتیب با افزایش آگاهی مادر در کلاس‌های آموزش خانواده از ناگفته‌ها و ناشنیده‌ها و نادیده‌ها، و یادگیری روش‌های پیشگیری از عوارض و خطرات دوران بارداری - زایمان ترس و اضطرابش در انتخاب یک زایمان کم درد، کنترل می‌شود. در زمینه کنترل ترس ناشی از پارگی کانال زایمانی، نیز آموزش و انجام ورزش‌های لگن و نحوه شل و سفت کردن عضلات آن و روش‌های خودکنترلی و تن آرامی مؤثر واقع شد.

همه این موارد بیانگر آن است که آگاهی نسبت به زایمان طبیعی اندک می‌باشد و با افزایش آگاهی به طرق مختلف می‌توان نگرش زنان را تغییر داد و از آنجایی که تجربه زایمان قبلی در ایجاد نگرش مثبت به زایمان بعدی تأثیر داشته لذا توصیه می‌شود که محیط زایشگاه‌ها توسط عاملین زایمان به گونه‌ای مطلوب طراحی و اداره شود تا رغبت زنان برای زایمان بعدی افزایش یابد از سویی دیگر افزایش دانش و آگاهی و انگیزه تیم درمان (ماماها و متخصصین زنان و زایمان) در مسیر ارتقاء کیفیت خدمات بهداشتی و درمانی به منظور سوق دادن مادران به انتخاب زایمان طبیعی به عنوان یک فرایند خدادادی به منظور ایجاد و تقویت نگرش مثبت در انتخاب

References:

1. Scotf JR, Gibbs RS, Karlan BY, Haney AF, Danforth's obstetrics & gynecology. 9th ed. Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins; 2003.
2. Bagheri A, Masoudi Alavi Negin, Abbas Zadeh F. Factors influencing the decision to choose the type of health care delivery in Kashan. Pediatric Trauma Center. Surgical Group. Faculty of Nursing and Midwifery. Kashan University of Medical Sciences; 2012.
3. Tofiqi Kiani M, Behmanesh F, Mashmoli F, Azimi H. Impact of prenatal group education on knowledge, attitude and choice of delivery in nulliparous women. J Med Sci 2010; 2 (10): 124-30.
4. Muhammad Porasl A, Asgarian P, Rostami P, Azizi A, Akbari H. Exploring the factors associated with their chosen method of delivery in pregnant women in Maragheh city. Knowledge and Wellbeing 2009; 4 (1): 36-9.
5. Monari F, Mario S, Facchintti F, Basevi O. bstetricians & Miwives Attitudes toward Cesarean Section. BIRTH J 2008; 35: 129-35.
6. Nourizadeh R., Mohammadpor A., Kazempor R, Bageriagdam F. Review the method of delivery

- chosen and its associated factors among women in Marand city. *J Univ Med Nurs* 2009; 1. Page 50-7.
7. Henderson C, Macdonald S. *Mays Midwifery*. Bthed London: Bilire Tindall, Royal Collge Midwives; 2004. P. 868-81.
8. Por Heidari M, Sozani A, Kasaeian A. Knowledge and attitudes of pregnant women referred to health centers - Care Qom towards pregnancy termination procedures. *J Health Med Sciences* 2007; 2(2).
9. Hodnett ED, Osborn RW. A Randomized Trial of The Effect of Monitrice Support During Labor: mothers views two to four weeks pospartum. *Birth* 1989; 15(4), 177-83
10. Ryding EL. Investigation of 33 women who demanded a cesarean section for persond reasons. *Acta Obstet Gynecol Scand* 1993; 12(4): 280-5.
11. Abitbol MM, Castillo I, Layor UB, Rochelson BI, Shmoysos AG. Vagind birth after Cesarwan Section: The patients point of wiwe. *AM I om physician* 1998 471(1): 129-34
12. Faramarzi M, Pasha H, Bakhtiari A. Knowledge and attitudes of pregnant women toward natural birth city of Babylon. *J Babol Univ Med Sci* 2001; 3(4): 39.

EVALUATING THE ROLE OF PREGNANT WOMEN PARTICIPATION IN PRENATAL EDUCATION CLASSES IN CHOOSING THE TYPE OF DELIVERY IN ZANJAN HOSPITALS

Jafar gahremani^{1*}, Mozghan valizadehberoz²

Received: 14 May, 2016; Accepted: 13 Aug, 2016

Abstract

Background & Aims: Amount of Cesareans (CS) operation has increased recently among the pregnant women. Due to some reasons such as: after-operation-complications, long convalescence, the high cost of CS operation and easy-acceptance by most of the people, and etc, the natural delivery is recommended. Regarding the above mentioned reasons, it seems that improvement of pregnant women's attitude and medical staff is an efficient factor in choosing the suitable way of delivery.

Material & Methods: For this purpose 80 women participated in the study and assigned to two groups of 40 in control and experimental group. Data gathered by a questionnaire. The reliability of this questionnaire was verified by experts and its validity was confirmed by Cronbakh Alpha (0.7). The research methodology was semi experimental, and data collected by using questionnaire before and after delivery training courses, and SPSS 21 was used for analyzing the gathered data. Test of χ^2 and one sample T test were conducted after confirming validity and reliability.

Results: Regarding the (2-5) table, we conclude that among the attendance of prenatal education classes 8 people (20%) had CS and 32 (80%) chose natural delivery (ND). Comparing none-attendant mothers, 25 people (62/5%) chose CS and 15 people (37/5%) chose ND. Table (2-5) and χ^2 test show significance level ($p= 0/00$) and below $0/05$. Therefore, there is a relationship between attending to the classes and choosing ND way.

Conclusion: This research shows that education and attending in Prenatal Education Classes (classes of preparation for delivery) have significant effects on choosing of suitable delivery way among pregnant women.

Keywords: Pregnant women, prenatal education classes (preparation for delivery), Choosing the way of delivery

Address: Marand, Islamic Azad University, Marand branch

Tel: (+98) 9143911560

Email: jafarmn21@yahoo.com

¹ Assistant Professor of Educational Administration Department of Education, Islamic Azad University of Marand (Corresponding Author)

² MA in Educational Management